

Statens vegvesen

Fredrikstad kommune
Postboks 1405
1602 FREDRIKSTAD

Behandlende enhet:
Region øst

Saksbehandler/telefon:
Sondre Rise / 69243505

Vår referanse:
18/81604-4

Deres referanse:

Vår dato:
29.03.2019

Uttalelse – Forslag til områderegulering med konsekvensutredning for Del av Hankøsundet i Fredrikstad kommune

Vi viser til deres brev, datert 9.1.2019, og forslag til områdereguleringsplan med konsekvensutredning for Del av Hankøsundet. Frist for uttalelser til saken er satt til 1.4.2019.

Bakgrunn

Ifølge deres brev er hensikten med planarbeidet å utvikle Hankøsundområdet som et regionalt og nasjonalt fritidsaktivitetsområde med fokus på seilspport, maritim turisme og friluftsliv i samsvar med føringene i kystsoneplan for Fredrikstad kommune 2011–2023. Fredrikstad kommune er forslagsstiller sammen med flere andre aktører, som eksempelvis Hankø Marina AS, Fredrikstad seilforening, Hankø Yachtclub og Fredrikstad eiendomsutvikling AS.

Planområdet omfatter areal i sjø og på land. Fylkesveg 117 blir berørt av planarbeidet. Planen legger til rette for flere nye avkjørslser og at det kan etableres gang- og sykkelveg/fortau langs fylkesvegen der det mangler på strekningen innenfor planområdet.

Statens vegvesens rolle

Statens vegvesen er vegadministrasjon for staten på riksveger og for fylkeskommunen på fylkesveger. Det innebærer at vi har ansvar for å ta vare på, planlegge, utvikle, drifte og vedlikeholde vegene på en optimal måte for brukerne og samfunnet for øvrig. Vi er også et fagorgan med sektoransvar på vegne av Samferdselsdepartementet. Gjennom sektoransvaret skal vi bidra til oppfølging av statlig politikk på egne veger og der andre enn staten har myndighet. Vi har sektoransvar for blant annet trafikksikkerhet, kollektiv, gange, sykkel, universell utforming, støy, luftforurensing og samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

Postadresse
Statens vegvesen
Region øst
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost-ost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Skoggata 19
1530 MOSS

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

Til denne planen fremmer vi innsigelse og uttaler oss på bakgrunn av rollen som vegadministrasjon for fylkeskommunen.

Rekkefølgekrav om utbygging – innsigelse

Vi ser det nødvendig å fremme innsigelse til planforslaget på grunn av manglende krav om utbygging av gang- og sykkelveg/fortau og universelt utformede holdeplasser.

I planen legges det til rette for å etablere gang- og sykkelveger og fortau langs fylkesvegen innenfor planområdet, der dette mangler. Det er likevel ikke tatt inn planbestemmelser som sikrer utbyggingen. Det er heller ikke noen planbestemmelse som sikrer utbygging av universelt utformede holdeplasser innenfor planområdet.

I planbeskrivelsen er det redegjort for vurdering av rekkefølgekrav om etablering av manglende gangveg. Det vises til at det er kostnadsberegnet til 11,8 millioner kroner å bygge manglende gangveger innenfor planområdet. Det pekes på at rekkefølgekrav må være noenlunde balansert og det må være samsvar mellom omfanget og konsekvensene av tiltaket og kostnadene ved å gjennomføre rekkefølgekravet. Det sies også at det anses urimelig at en begrenset del av planlagte plangjennomføringer kan få rekkefølgekrav rettet mot seg.

Statens vegvesen er ikke enig i at det er urimelig å stille rekkefølgekrav om utbygging av manglende gang- og sykkelveger/fortau og universelt utformede holdeplasser. Vi kan imidlertid akseptere at utbyggingen skjer trinnvis og i takt med utviklingen av hele området. Eksempelvis kan krav om bygging av holdeplasser knyttes til utbygging i nærheten og tilsvarende med delstrekninger av manglende gang- og sykkelveger og fortau som er naturlige å bruke for å gå mellom båt plass og parkering. Utbyggingsavtaler i henhold til plan- og bygningsloven kan være et virkemiddel kommunen kan ta initiativ til sammen med grunneiere og utbyggere, for å fordele ansvaret for gjennomføring av rekkefølgekrav som blir satt.

Vi mener at manglende deler av gang- og sykkelveg/fortau langs fylkesveg 117 må bli sikret utbygd i takt med andre planlagte tiltak i områderegeringsplanen. Tilsvarende mener vi det er rimelig at universelt utformede holdeplasser sikres utbygd i takt med den utviklingen områderegeringsplanen legger opp til. Krav om opparbeidelse av universelt utformede holdeplasser er i tråd med planbestemmelsen § 2.1. Det eneste virkemiddelet for å sikre utbygging er planbestemmelsene i henhold til plan- og bygningsloven.

Det må utarbeides rekkefølgekrav om utbygging av gang- og sykkelveg/fortau som mangler langs fylkesvegen innenfor planområdet og universelt utformede holdeplasser, i henhold til plan- og bygningsloven § 12-7, nummer 4 og 10. Rekkefølgekravet må som nevnt gjerne formuleres slik at utbyggingen skjer i takt med utbygging av planlagte tiltak, for eksempel utbygging av nye båt plasser og virksomhet som generer mer trafikk.

Geotekniske grunnundersøkelser må forelegges Statens vegvesen

Bestemmelsen § 2.12 sier at det skal foretas nødvendige undersøkelser og/eller vurderinger som må dokumentere at skader ikke kan påregnes før tillatelse til tiltaket kan gis. Vi viser også til bestemmelse § 4.12 som sier at det skal utarbeides en driftsplan for utbygging av fjellhallen (PA).

Av hensyn til ivaretagelse av fylkesvegens sikkerhet og stabilitet ber vi om at geotekniske undersøkelser skal være forelagt Statens vegvesen (aktuell vegmyndighet) for kontroll før det kan gis tillatelse til tiltak som berører fylkesvegen. Geotekniske undersøkelser og driftsplanen for utbyggingen av fjellhallen (PA) skal være forelagt Statens vegvesen (aktuell vegmyndighet) for kontroll før det gis tillatelse til utbyggingen. Krav om slik forelegging må tas inn i bestemmelsene.

Universell utforming av holdeplasser

Det er ikke satt av tilstrekkelig areal med formålet *kollektivholdeplass* i reguleringsplanen til å kunne bygge universelt utformede holdeplasser. Det vil være i strid med planforslagets egen bestemmelse § 2.1 om universell utforming. Statens vegvesen skal godkjenne byggeplaner for alle tiltak som berører fylkesvegen. Vi kommer ikke til å godkjenne byggeplaner for holdeplasser som ikke er universelt utformet. Vi kan heller ikke godkjenne byggeplaner for holdeplasser dersom det ikke er satt av tilstrekkelig areal i reguleringsplanen til riktig formål. Da må det i så fall søkes om dispensasjon fra arealformålet som blir berørt av holdeplassen. Det er uheldig om reguleringsplanen legger opp til at en må søke dispensasjon fra arealformål for å kunne bygge holdeplasser med universell utforming. Av den grunn må det settes av tilstrekkelig areal allerede i reguleringsplanen til kollektivholdeplassene.

Vi viser til Statens vegvesens håndbok N100 Veg- og gateutforming og V123 Kollektivhåndboka for mer informasjon om utforming av bussholdeplasser, herunder hvor mye areal som kreves.

Fjellhall

Representanter bak områdereguleringsplanen og Fredrikstad kommune inviterte Statens vegvesen til et møte den 15.3.2018 vedrørende fjellhallen og småbåtanlegg innenfor området S13. Som det framgår av referat fra møtet, ble det lagt fram at fjellhallen skulle kunne benyttes til båtplasser på land, for båter uten bryggeplass. På motsatt side av fylkesvegen skulle det da være en utsettingsbrygge. Statens vegvesen var negative til en slik ordning for båtplasser og anbefalte at båtplasser i fjellhallen ikke ble tatt med videre i planarbeidet. Begrunnelsen var av hensyn til trafiksikkerhet og framkommelighet på fylkesvegen. Vi ser positivt på at det ikke legges til rette for at fjellhallen og bryggeanlegg på motsatt side av fylkesvegen får denne funksjonen. Vi forutsetter at fjellhallen kun skal være for parkering og vinteropplag for båter.

I planen framgår det at hovedadkomst til fjellhallen er innenfor N4, der arealformålet er *annen næring*. Vi mener arealformålet i adkomstområdet må endres til vanlig kjøreveg, tilsvarende som for de andre avkjørslene i planen, eksempelvis K3 og K12. Mellom porten til

fjellhallen og fylkesvegen må det settes av tilstrekkelig areal til at en personbil med båttilhenger kan stå uten å blokkere fylkesvegen. Areal utover dette innenfor området N4 er etter vårt syn unødvendig å sette av i planen. Areal til manøvrering av biler med tilhengere må settes av inne i fjellhallen. Statens vegvesen skal godkjenne byggeplan for avkjørselen til fjellhallen. Vi vil ikke godkjenne en byggeplan, uten at dette er en plan for en vanlig avkjørsel. Arealet N4 må endres til kjøreveg og størrelsen på arealet må reduseres til det som er nødvendig som beskrevet ovenfor. Hensynssone for frisikt må beholdes både i plankart og bestemmelsene. Det er også viktig å sette av areal i planen med tanke på å få etablert en tilrettelagt kryssing for gående fra fjellhallen, som skal til gang- og sykkelvegen på andre siden av fylkesvegen.

I bestemmelsen 3.5.2, bokstad d) vedrørende hovedadkomsten til fjellhallen, må all tekst som omhandler skilt og varslingsutstyr tas ut. Nødvendigheten av slikt utstyr var tema så lenge det ble vurdert at fjellhallen skulle fungere som båtplaner på land med utsetningsbrygge på motsatt side av fylkesvegen. Slik planforslaget nå legger til rette for bruk av fjellhallen, vil avkjørselen fra fylkesvegen være for vanlig av- og påkjøring, men ikke kryssing av veien. Skilt og annet varslingsutstyr som nevnt i bestemmelsen skal i utgangspunktet ikke vurderes.

Vi anbefaler at området N5 tas ut av planen. Gangadkomst til og fra fjellhallen i dette området har etter det vi forstår vært foreslått på bakgrunn av forslaget om nytt småbåtanlegg på motsatt side av fylkesvegen. På motsatt side av fylkesvegen i dette området, legges det imidlertid kun opp til nye brygger til erstatning av eksisterende som må saneres på grunn av etablering av gang- og sykkelveg. Vi mener da at det blir uheldig å legge til rette for kryssing av fylkesvegen her, i tillegg til gangadkomsten G3 i nord. Kryssing av fylkesvegen for gående bør generelt foregå færrest mulig steder og der det må foregå bør det tilrettelegges for det i områder med god sikt på fylkesvegen.

Byggeplaner til godkjenning

Vi ser positivt på at planbestemmelsene sikrer at Statens vegvesen/aktuell vegmyndighet skal godkjenne byggeplaner for tiltak som påvirker offentlig veggrunn. Det framgår av planbestemmelse § 4.1 og § 4.2, bokstav b). Det kan etter vårt syn med fordel tydeliggjøres at kravet om godkjent byggeplan må foreligge før tiltak kan starte. Av den grunn bør en bestemmelse om dette legges under overskriften *Rekkefølgebestemmelser*.

Ut fra plankartet kan det se ut til at det kan forekomme rygging ut på gang- og sykkelvegen på parkeringsplassen/rasteplassen innenfor området PR. Utformingen av denne plassen skal også framgå i en byggeplan som skal godkjennes av Statens vegvesen før arbeidet med den kan starte. Et viktig tema blir å utforme plassen med parkeringsplasser og manøvreringsareal som ikke fører til rygging ut på arealer forbeholdt gående og syklende.

Byggegrense mot fylkesveg 117

Det er markert en byggegrense i plankartet mot fylkesveg 117, men byggegrensen sikres ikke rettsvirkning gjennom en planbestemmelse. Det må tas inn en planbestemmelse som

fastsetter byggegrensen mot fylkesveg 117. Byggegrenseavstanden må oppgis og den må også målsettes i plankartet.

Båtplasser, parkering og kryssing av fylkesvegen

Planforslaget legger til rette for å regulere en del eksisterende båtplasser/brygger langs fylkesveg 117. Samtidig legger planen til rette for nye større båtplassanlegg, som for eksempel anlegget innenfor S4 og S10.

Av hensyn til trafiksikkerhet og framkommelighet på fylkesveg 117, mener vi enkelte eksisterende småbåtanlegg kunne blitt sanert og erstattet med båtplasser i nye fellesanlegg. Vi tenker da spesielt på småbåtanlegg som ikke har direkte tilhørighet til bolig- /eller fritidsbebyggelse på motsatt side av fylkesvegen. Hovedformålet med et slikt grep er å hindre at det parkeres biler langs fylkesvegen på steder det ikke er tilrettelagt for parkering, i forbindelse med på- og avlesning før og etter båtturer. Et annet formål er at færre småbåtanlegg langs fylkesvegen fører til færre steder der gående krysser fylkesvegen. Nødvendig kryssing av fylkesvegen bør som nevnt foregå i områder der det er god sikt og kryssinger må tilrettelegges. Tilrettelagte kryssinger skal godkjennes av Statens vegvesen.

Uheldig parkering og kryssing av fylkesvegen er nettopp begrunnelsen til vår skepsis til å legge til rette for nye anlegg innenfor området S13, jamfør møtet mellom Statens vegvesen, kommunen og initiativtakere den 15.3.2018. Innenfor S13 legger planforslaget nå kun til rette for å oppføre erstatningsbrygger for dagens brygger som må saneres som følge av gang- og sykkelvegutbyggingen. Disse bryggeplassene er etter vår mening eksempler på plasser som kunne blitt erstattet i nye fellesanlegg, eksempelvis innenfor S14.

Avslutning

Vi ser det nødvendig å fremme innsigelse til planforslaget fordi vi mener det mangler rekkefølgekrav om utbygging av gang- og sykkelveg/fortau langs fylkesveg 117, der det mangler, som planforslaget legger opp til. Tilsvarende mangler rekkefølgekrav om utbygging av holdeplasser med universell utforming.

Vegavdeling Østfold

Med hilsen

Elisabeth Bechmann
avdelingsdirektør

Siri Rolland
seksjonsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi

Fylkesmannen i Oslo og Viken, Postboks 325, 1502 MOSS
Østfold fylkeskommune, Postboks 220, 1702 SARPSBORG